

Výzva k účasti na konferenci urbánních historiků v Gentu 2010

Mezinárodní výbor Evropské Asociace pro Urbánní Historii (EAUH) zve všechny badatele zaměřené na urbánní problematiku a hledající inovativní přístupy v urbánní problematice k účasti na své X. mezinárodní konferenci v Gentu, 1. – 4. 10. 2010.

EAUH vznikla roku 1989 s podporou Evropské unie. Konference organizuje jednou za dva roky na přelomu srpna a září. Konference nabízejí možnost víceoborových setkání a diskusí pro historiky, sociology, geografy, antropology, historiky umění a architektury, ekonomy, ekology, právníky, sociální pracovníky a všechny nejmenované, kteří se zabývají urbánní problematikou v historické perspektivě. Komunikačními jazyky konference jsou angličtina a francouzština, jednání probíhají bez překladu.

Již nyní bychom rádi vyzvali badatele k přípravě návrhů jednotlivých sekcí. Návrh sekce musí obsahovat: (1) název sekce, (2) jméno, příjmení, afiliaci a elektronickou adresu garanta sekce, krátké strukturované CV garanta, (3) anotaci sekce – zdůvodnění a hlavní argumenty na jeden odstavec, max. 1 stranu textu. Sekce musí být otevřené, nesmí být a priori naplněné příspěvky. Vítány jsou sekce garantované 2 – 3 badateli z různých zemí.

Návrhy sekcí laskavě zasílejte v angličtině nebo ve francouzštině od 1. 12. 2008 do 1. 3. 2009 na adresu Marc.Boone@UGent.be. Děkujeme předem. Informace sledujte na adrese: <http://www.eauh2010.ugent.be/>

Za mezinárodní výbor EAUH

Doc. PhDr. Luďa Klusáková, CSc.

European Population Conference. Migration and Migrants in Europe. Barcelona, 9. – 12. července 2008

Evropská populační konference byla v letošním roce výjimečnou událostí, protože jsme na ní zároveň měli možnost oslavit výroční čtvrtstoletí fungování Evropské asociace pro populační studia (EAPS – European Association for Population Studies), která konferenci s dvouletou periodicitou pořádá. Tentokrát ve spojení s Centre d'Estudis Demogràfics Universitat Autònoma de Barcelona. Konference byla otevřena příspěvkům o všech demografických jevech, hlavní pozornost však byla letos věnována aktuálnímu tématu „Migrace a migranti v Evropě“.

Návštěvnost byla v roce 2008 nejvyšší v historii konference, k čemuž jistě přispělo jednak zmíněné výročí, jednak i atraktivita místa a období konání. Celkem se konference zúčastnilo zhruba 720 vědců a rekordní byl rovněž počet přihlášených příspěvků – okolo 850 –, ze kterých bylo nakonec k účasti na konferenci přijato asi 400 prezentací a 250 posterů. Účastníci přijeli nejen z Evropy, ale i z ostatních kontinentů; nejvíce účastníků (110) přitom pocházelo přirozeně ze země konání, tedy ze Španělska, a další nejpočetněji zastoupenou zemí byla Itálie (70 osob), ovšem pozadu nezůstaly ani zámořské vědecké velmoci, takže z USA a Kanady přijelo celkem rovněž zhruba sedmdesát osob. Poměrně hojně byla zastoupena i Česká republika, kterou na setkání aktivně reprezentovalo několik delegátů: E. Kačerová (VŠE Praha), J. Rychtaříková

(UK Praha), A. Štastná (VÚPSV Praha), K. Zeman (Český statistický úřad Praha) a autorka této zprávy.

Konference byla rozdělena do deseti bloků, ve kterých vždy probíhalo deset paralelních sekcí, a navíc byla přidána tři setkání, při kterých byly prezentovány postery. Jednotlivé příspěvky byly dle obsahu rozděleny pod třináct zastřešujících témat. Výrazně nejvíce příspěvků bylo přitom věnováno letošnímu tématu konference, tedy mezinárodním migracím a populacím imigrantů. Pod tímto tématem se konalo v průběhu konference celkem dvacet sekcí, jejichž zaměření bylo značně různorodé. Od základních demografických charakteristik sňatečnosti, porodnosti a úmrtnosti imigrantských populací, přes migrační toky, ekonomické souvislosti a uplatnění migrantů na pracovním trhu, až po problematiku genderu, transnacionálních komunit, vzdělání a sociálních aspektů souvisejících s migracemi. Z metodologického hlediska se zde častěji uplatňovaly přístupy kvantitativní, ovšem nikoliv výhradně, a pro hlubší interpretace byly mnohdy využívány i kvalitativní nebo kombinované metody.

Dalšími třemi velmi významně zastoupenými tématy byla (1.) plodnost, (2.) rodina a domácnost a konečně (3.) zdraví, nemocnost a úmrtnost, tedy základní demografické jevy. I v rámci těchto okruhů byly příspěvky ještě dále řazeny podle konkrétního zaměření. Plodnost byla sledována v různých geografických oblastech a typech společností, přičemž byly popisovány především současné vývojové trendy z posledních let a sledovány různé proměnné, které plodnost ovlivňují, jako například vzdělání, zaměstnání, ná-

boženství, sociální status, region, etnicita a další. Pokud se týká rodin a domácností, hlavní pozornost se upírala na složení domácností, rozdělení domácích prací a péče o děti mezi jednotlivými členy domácnosti a na mezigenerační vztahy. Zdraví, nemocnost a úmrtnost byly porovnávány především z hlediska rozdílů genderových, věkových, geografických a sociálně-ekonomických.

Další témata byla zastoupena méně často, což ovšem rozhodně neznamená, že by k nim nebyly předneseny zajímavé a kvalitní příspěvky. Jednalo se o následující témata (řazená od nejhodněji zastoupených po nejméně častá): pohlavní a reprodukční zdraví, data a metody, životní dráha, otázky ekonomiky a trhu práce, stárnutí a mezigenerační vztahy, politické otázky, regionální a městské otázky, vývoj a historie (včetně evoluční a biologické demografie). Není v mých silách a ani to neodpovídá rozsahu tohoto příspěvku, abych se zabývala jednotlivými příspěvky, byť i jen těmi nejzajímavějšími. Zde bych jen ráda upozornila na internetové stránky konference <http://epc2008.princeton.edu/>, kde je možné najít seznam všech příspěvateľů i jednotlivé referáty a postery přehledně rozdělené jednak podle témat, jednak podle jmen autorů. U každého příspěvku je minimálně jeho rozšířený abstrakt, v některých případech jsou na stránkách přístupné i plné verze příspěvku v podobě studie.

Konferenci lze zhodnotit jako zajímavou a přínosnou, a to vzhledem k hlavnímu tématu nejen pro demografy, ale i pro badatele ze spřízněných oborů, zejména pak sociology a sociální antropology, kteří se zabývají migracemi a etnickými minoritami. Těm, kteří by se rádi zúčastnili dal-

šího kola Evropské populační konference, mohu prozradit, že se bude konat v září roku 2010 ve Vídni.

Olga Nešporová

Konference *Twenty Years and More: Research into Minority Religions, New Religious Movements and the New Spirituality*. London School of Economics and Political Science, Londýn 16. – 19. dubna 2008

Jednu z nejdůležitějších otázek současných náboženských studií představuje výzkum (v západních společnostech) nových minoritních náboženství. Nejde přitom jen o tzv. nová náboženská hnutí, jimž se religionisté a sociologové náboženství v posledních desetiletích věnovali snad až příliš, ale také o moderní formy etablovaných církví (především letniční protestantismus a charismatický katolicismus), nejrůznější projevy tzv. spirituality, shrnované pod pojmem New Age, a v neposlední řadě o religiozitu imigrantů, neboť například islám v některých evropských zemích dnes už tvoří druhé až třetí nejčastěji deklarované náboženství. Žádná z těchto religijních forem – možná s výjimkou detradicionalizované a individualizované spirituality, pokud její nástup budeme považovat za jednotné hnutí – sice nemá šanci, aby se stala většinou, výrazně však rozšiřují náboženskou pluralitu západních společností a proměňují pohled majority na náboženství.

Obzvláště v západní Evropě, která podle Josého Casanovy vstoupila do postkřesťanské fáze sekularismu/ateismu jako implicitního náboženství. Většina Evropanů totiž věří, že náboženství budou „překonána“ vědeckým poznáním, a jejich současné obnově moc nerozumí, zatímco Američané (obyvatelé Spojených států) si nedovedou představit život bez náboženství, natož nevěřícího prezidenta své země. Výsledkem je, že postoj k minoritním náboženstvím se stává jakýmsi lakmusovým papírkem náboženské tolerance, často ukazujícím její mnohem menší míru v případě těch, již se považují za „vyspělejší“, tedy nenáboženské osoby, a stavějí se militantně či kriticky vůči novým i etablovaným náboženským skupinám. Titíž lidé současně často participují na trhu s tzv. spiritualitou („duchovní“ literatura a působení v médiích, léčitelství a mantické praktiky, magické kameny, některá „duchovní“ tělesná cvičení a bojové techniky atd.), kterou nepovažují na projev religiozity, což je jev dobře známý z řady západoevropských zemí a neméně i z České republiky.

Všechny formy nové religiozity a jejich ne/akceptace v různých společnostech byly diskutovány na londýnské konferenci INFORM (Information Network Focus on Religious Movements) a CESNUR (Centre for Studies on New Religions) pořádané ve spolupráci s ISORECEA (International Study of Religion in Eastern and Central Europe Association) u příležitosti dvacátého výročí vzniku první uvedené organizace, založené britskou socioložkou Eileen Barkerovou jako nezávislá platforma věnující se nehodnotícímu studiu nových náboženských hnutí. Barkerová ve své knize *Stvoření moonisty. Volba*

nebo brainwashing? (Oxford 1984) ukázala, že vstup do tzv. náboženských sekt nemívá charakter „vymytí mozku“, jak se nám snaží namluvit jejich kritici a konkurenti nebo málo znalí novináři, a svoji další kariéru zasvětila objektivnímu informování veřejnosti o těchto skandalizovaných skupinách. V činnosti INFORMu, podobně jako v případě italského CESNURu vedeného Massimo Introvignem, se tak snoubí pregnantní (převážně kvalitativní) sociologický výzkum a analýzy se sociální angažovaností, aniž by tyto organizace podporovaly aprioristickou platformu „protisektářského boje“, kterou bohužel známe i z českého prostředí (starší publikace a mediální vystoupení členů Společnosti pro studium sekt a nových náboženských směrů, od jejichž rétoriky tato organizace našťásti postupně ustupuje).

Úspěch tohoto skutečně vědeckého a zároveň aplikovaného přístupu přitom byl tak pronikavý, že si jeho protagonisté mohli dovolit pozvat i své „sektobijné“ kolegy (Henri de Cordes, Michael Kropveld, Michael D. Langone aj.) a otevřeně s nimi diskutovat – což je také jediná cesta, již se mohou sociální vědci na tomto ožehavém poli vydávat. Tyto diskuse, jakkoli důležité a orientující i náboženskou politiku jednotlivých zemí (neboť obě skupiny badatelů v oblasti nové religiozity bývají zastoupeny mezi experty příslušných ministerstev), nicméně netvořily vlastní podstatu vědecké konference, již bylo informování o konkrétních náboženských skupinách a pluralitní religijní situaci v jednotlivých zemích světa. Hlavní témata tří denního jednání, které obvykle probíhalo v pěti až šesti paralelních sekcích, aby se dostalo na více než sto padesát referátů, přitom zahrnovala nová ná-

boženská hnutí a kontroverze kolem nich, nové formy etablovaných církví, New Age, západní esoterismus, novopohanství a náboženská hnutí inspirovaná asijskými tradicemi, jakož i religijní pluralismus v současné střední a východní Evropě. Mezi referujícími se kromě organizátorů objevily známé postavy James A. Beckford, George D. Chrystides, J. Gordon Melton či Steven Sutcliffe.

Velké mezinárodní konference tohoto typu leckdy mají více charakter sociální události než vědeckého setkání a nelze zastírat, že to platilo i v případě londýnského setkání. Kvalita jednotlivých příspěvků byla velice různorodá a některé zjevně nesloužily než k sebe prezentaci z důvodů „vykazování vědecké činnosti“, neboť mezinárodní konference bývají přístupné všem, kdo zaplatí relativně vysoký konferenční poplatek. Z tohoto důvodu i pro nemožnost navštívit všechny paralelní sekce se omezím pouze na bližší představení tří diskutovaných témat, která pokládám za nejdůležitější (pro českého čtenáře) – některé další příspěvky přitom zveřejnil CESNUR na svých internetových stránkách (http://www.cesnur.org/2008/london_cyberpro.htm), což je jistě lepší forma prezentace než u nás stále obvyklé sborníky, které (prakticky) nikdo nečte.

Obrovský ohlas mezi účastníky měla sekce „Patnáct let po Wacu“, diskutující tragický konec davidiánů – odštěpené skupiny adventistů vedené Davidem Koreshem (Vernonem Howellem), která na počátku roku 1993 jednapadesát dní vzdorovala obléhání amerického Úřadu pro alkohol, tabák a střelné zbraně, ukončenému krvavým útokem na komunitu. Především proto, že se sekce zúčastnil jeden z nemnoha přeživších, bývalý